

Slomškov spomin — naš spomin.

Vsako hudo nagnjenje pri otroku je kakor gosenično gnezdo na drevesu: če ga spomladi skrbno ne obereš, se bodo iz njega črvi razlezli in vse drevo objedli. Ako se mlad človek hudega odvadil ne bo, ostane krivo drevo, ki se ne da več zdraviti. Te za mladino pomembne besede, objavljene v 1. letniku »Drohtinica« (l. 1846), so pritekale izpod peresa, bolje rečeno, iz srca Antona Martina Slomškega, ki je takrat bil star 46 let ter je tega leta postal lavantinski škof.

Duhovnik se nazivlje osobito v spovednici duhovni oče. Škof Slomšek je bil v popolnejšem smislu oče slovenskega naroda, ker je bil njegov posvetitelj, učenik, voditelj in vzgojitelj. Posvečevati z božjo besedo in s sredstvi božje milosti duše za večno življenje; to je bil Slomšku prvi in glavni smoter. Njegova življenjska skrb je bila, da izoblikuje naš narod kot dobrega člana božjega kraljestva na zemlji. Oblikovanje duše našega naroda in njegovega značaja je bil cilj, ki je k njemu bilo naravnano vse obsežno in mnogostransko delo Slomškovo.

Ni izgubil pri svojem delu iz vida nobenega stanu in sloja v narodu. Deloval, govoril in pisal je za svoje duhovske sobrate, šolske gospode, očete in matere, gospodarje in gospodinje, obrtnike in delavce, hlapce in dekle. Celo pestunji pri zibelci, terici, predici in perici ni pozabil. Nikogar ni puščal vnevar, vsem je poklanjal obilne duhovne darove z vročo željo, da jih prejmejo. »Mislim«, tako opominja v navedenem letniku »Drohtinica«, »da je vsaka duhovna reč, najsi bo pridiga ali krščanski nauk, lepa pesem ali lična povest, vprav tako dar božji kot košček kruha, ki se ne sme zavreči, ampak se mora shraniti za prihodnje potrebe (Jan 6, 12).«

Posebno mu je bila pri srcu mladina. Njo je po zgledu božjega Zveličarja, največjega in najsvetejšega mladinskega ljubca, zbiral kot mlad kaplan okoli sebe v nedeljski šoli, za katero je učiteljem in učencem v pouk izdal kot nadžupnik v Vuzenici knjigo »Blaže in Nežica«. Lani ob 70-letnici Slomškove smrti je preteklo 90 let, odkar je izšla ta znamenita vzgojeslovna knjiga, ki je dejanski dokaz, kako pozna Slomšek otroško dušo in njene potrebe. Mladino je vabil v krščanska društva, ki so njej ne samo prikladna, marveč vprav potrebna kot človeku vsakdanji kruh. Za mladino je zlagal najlepše pesmi in pesmice, za njo je pisal svoje najboljše spise.

V teh spisih je pravo bogastvo dragocenih rekov, pregovorov in prislovic. Naj bi mladina pridno črpala iz bogatega zaklada, ki ga je Slomškova modrost in ljubezen zapustila našemu narodu! Naj bi iz njega zajemala opomine in navodila za življenje, kakor na primer naslednja: »Pametni otroci so staršem največje bogastvo«; »Bogati, pa neolikani otroci so oslom podobni, ki za druge zlato nosijo«; »Prebrisana glava pa pridne roke so večje bogastvo ko zlate gore«; »Kdor z lepim naukom norce brije, sam sebi vrta zavije«; »Prevzetija mladih let na starost rada kruha prosi«; »Kaj pomaga še tako čedna lupina, če jedro

dobro ni«; »Mladine najlepša lepota je ta: nedolžnost, ponižnost, plemenitost srca«. Res, Slomšek je bil od Boga poslan učitelj našemu ljudstvu, predvsem njegovi mladini. Učil je z besedo, pa tudi z zgledom. Kar je mladini priporočal, je kot deček in mladenič vnaprej izvrševal. Bil je vzor Bogu in starešem poslušnega dečka in versko-krepostnega dijaka.

Iz verske podlage je že v mladem Slomškovem srcu vzknila ona čudovita cvetlica, ki je obdajala vse življenje Slomškovo osebnost s posebnim vonjem ter ga je ljudstvu izredno priljubila, to je, ljubezen do slovenske zemlje, slovenskega naroda in slovenskega jezika. V znameniti pridigi, ki jo je imel l. 1858 v Blatnogradu blizu Celovca o dolžnosti svoj jezik spoštovati, je rekel: »Zelim kot hvaležen sin svoje ljube matere, da kakor je bila prva moja beseda slovenska, tako naj bo slovenska tudi moja poslednja... Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih; skrbno ga moramo ohraniti, olepšati in zapustiti mlajšim.« Slovenska mladina, zavedaj se te svoje velike dolžnosti do svojega naroda in do slovenske narodnosti!

Med največje zasluge, ki si jih je pridobil za Slovence Slomšek, spada preložitev sedeža lavantinske škofije iz Sv. Andraža v lavantinski (labodski) dolini na Koroškem v prestolnico Slovenskega Štajerskega, v Maribor. S tem velečinom, ki ga je končno izvršil l. 1859 (3 leta pred svojo smrtjo), je Slomšek hkratu rešil okoli 200.000 — dve sto tisoč — Slovencev mariborskega političnega okrožja (na levem, deloma tudi na desnem bregu Drave), ki so spadali pod sekovsko (graško) škofijo in ki jim je pretila nevarnost ponemčenja. S tem je Slomšek v svoji dalekovidnosti postavil za obrambo slovenske zemlje in slovenske narodnosti tako trdne zgrade, da jih celo viharji svetovne vojne niso mogli razdreti. Te zgrade na meji slovenske zemlje in jugoslovanske naše države so ostale neomajne ter tudi bodo ostale kljub vsem vihram bodočnosti.

Slava Slomšku, našemu učitelju in vzgojitelju, našemu voditelju in rešitelju! Njegov duh naj vlada nad nami, njegova ljubezen naj biva v nas!

Slika na strani 88, je palica, ki jo je rabil Slomšek na starost.

Zima.